

Sygn. akt VU 316/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 10 marca 2016r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu J. S. prawo do emerytury od dnia (...) 2016 roku.

Sygn. akt VU 316/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 marca 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu z dnia 24 marca 2016 roku, wnioskodawca J. S. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. S., urodzony dnia (...), złożył w dniu 10 kwietnia 2014 roku wniosek o świadczenie przedemerytalne (dowód: wniosek z dnia 10 kwietnia 2014 roku k. 1-2 akt świadczenia przedemerytalnego).

Decyzją z dnia 12 maja 2014 roku, organ rentowy przyznał wnioskodawcy świadczenie przedemerytalne od dnia 11 kwietnia 2014 roku (dowód: decyzja z dnia 12 maja 2014 roku k. 29 akt świadczenia emerytalnego).

W dniu 4 lutego 2015 roku odwołujący złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury (dowód: wniosek o emeryturę z dnia 4 lutego 2015 roku k. 1-4 akt emerytalnych I).

Decyzją z dnia 5 marca 2015 roku, ZUS odmówił skarżącemu prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz brak wieku 60 lat (dowód: decyzja z dnia 5 marca 2015 roku k. 12 akt emerytalnych I).

W dniu 25 lutego 2016 roku, J. S. złożył wniosek o przyznanie emerytury. Do 30 lipca 2014 roku był on członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa (dowód: wniosek z dnia 25 lutego 2016 roku k. 1-4 akt emerytalnych II).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat,
w tym 11 lat, 11 miesięcy i 24 dni stażu w szczególnych warunkach.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres pracy od 14 listopada 1979 roku do 31 lipca 1980 roku, od 2 sierpnia 1980 roku do 5 lipca 1987 roku, od 1 stycznia 1988 roku do 6 maja 1988 roku, od 8 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku monter wodno-kanalizacyjny w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A w B..

Do stażu pracy w warunkach szczególnych ZUS **nie zaliczył** wnioskodawcy okresu pracy **od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku** w (...) w B., bowiem zakład w świadectwie z dnia 27 maja 2004 roku nie uwzględnił tego okresu, jako pracy w szczególnych warunkach (dowód: decyzja z dnia 10 marca 2016 roku k.7 akt emerytalnych II, odpowiedź na odwołanie k.9-10 akt sprawy).

W okresie od 14 listopada 1979 roku do 27 maja 2004 roku wnioskodawca J. S. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...)

i (...) w B. w charakterze wykwalifikowanego robotnika budowlanego- brygadzysty i montera wodno- kanalizacyjnego.

Z dniem 1 grudnia 1992 roku Przedsiębiorstwo przekształciło się w Spółkę Akcyjną pod nazwą (...) w B.. Od tego momentu, aż do dnia 26 maja 2004r. wnioskodawca był pracownikiem S.A (...) w B..

Przedsiębiorstwo Budownictwa (...)

w B. oraz (...) S. A. w B. zajmowało się wykonywaniem usług budowlanych w zakresie budowania instalacji: wodnych, deszczowych

i kanalizacyjnych na rzecz innych przedsiębiorstw. Usługi te były zlecane przez gminy i miasta min. (...), P., Z. i R..

Z dniem 1 stycznia 1993 roku nowy pracodawca (...) S. A. w B. zmienił nazwę zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska z montera instalacji wodnokanalizacyjnych na wykwalifikowanego pracownika budowlanego. Mimo zmiany nazwy stanowiska pracy charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy nie uległ zmianie.

Przez cały okres zatrudnienia zarówno w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B., jak i w (...) Spółce Akcyjnej w B. od 14 listopada 1979 roku do 27 maja 2004 roku, w tym również w okresie spornym **od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku** wnioskodawca wykonywał prace, jako monter wodnokanalizacyjny w głębokich wykopach. Wnioskodawca w całym spornym okresie kładł rury kanalizacyjne oraz wodne w wykopach o głębokości od 3 do 6 metrów. Od 1992 roku skarżący pełnił obowiązki wykwalifikowanego robotnika budowlanego-brygadzysty. Praca ta polegała na rozdzieleniu pracy przed rozpoczęciem dnia pracy i następnie wykonywaniem wraz z pracownikami pracy w wykopie. Wnioskodawca pracował w takim charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (dowód: zeznania świadka W. K. –protokół rozprawy z dnia 10 stycznia 2017 roku od minuty 2:59 do minuty 7:41, zeznania świadka M. K. – protokół rozprawy z dnia 10 stycznia 2017 roku od minuty 7:41 do minuty 9:02, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 10 stycznia 2017 roku od minuty 9:14 do minuty 11:50, uzasadnienie w sprawie V U 925/15 k. 26-32 akt sprawy V U 925/15, świadectwo pracy z dnia 27 maja 2004 roku k. 12 akt świadczenia przedemerytalnego, angaż z dnia 19 stycznia 1993 roku k. 10 akt emerytalnych I).

W wystawionym wnioskodawcy świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 27 maja 2004 roku pracodawca zaświadczył, że w okresie od 14 listopada 1979 roku do 27 maja 2004 roku pracował w roku Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku wykwalifikowany pracownik budowlany oraz monter wodno-kanalizacyjny. Pracodawca wskazał, że wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w okresach od 14 listopada 1979 roku do 5 lipca 1987 roku, od 2 stycznia 1988 roku do 5 czerwca 1989 roku, od 8 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1992 roku, wykonując prace, wymienione w wykazie A Dział V poz. 1 pkt 6 załącznik 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku (dowód: świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k.12 akt świadczenia przedemerytalnego)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2016 roku ukończył 60 lat i był członkiem OFE, ale wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac

w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy

w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie od dnia 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w tym okresie tj. czy była to praca wykonywana

w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach obejmującym wskazany powyżej okres.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: M. K. i W. K., którzy w spornych okresach pracowali razem z J. S. na tym samym stanowisku, a zatem posiadają szczegółową wiedzę na temat jego codziennej pracy

i obowiązków oraz zeznania samego wnioskodawcy, a także dokumentację zgromadzoną

w aktach sprawy. Zeznania świadków ani wnioskodawcy nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Analiza zeznań świadków oraz dokumentów osobowych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w całym spornym okresie swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B.. Wprawdzie w świadectwie pracy i książeczce ubezpieczeniowej oraz w angażach z tego okresu stanowisko wnioskodawcy jest określane jako wykwalifikowany pracownik budowlany-brygadzysta. Nie mniej o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta przez cały okres zatrudnienia, jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy, była niezmienna i polegała na montażu instalacji zewnętrznych (rur kanalizacyjnych i wodnych) w głębokich wykopach ziemnych. Na uwagę zasługuje fakt, że wnioskodawca taką samą pracę wykonywał także u poprzednika prawnego tj. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. i praca ta została mu zaliczona przez organ rentowy do pracy w szczególnych warunkach. Stało się tak dlatego, że za ten okres pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy w szczególnych warunkach, co z kolei wiązało się z tym, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku montera

wodnokanalizacyjnego. Po przekształceniach własnościowych pracodawcy zmieniła się nazwa zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska pracy z monter w wodnokanalizacyjnego na wykwalifikowanego pracownika budowlanego-brygadzystę. Zmiana nazwy stanowiska nie spowodowała jednak zmiany faktycznie wykonywanej przez skarżącego pracy. Do jego obowiązków należało dodatkowo rozdzielanie pracy na początku dnia pracy. Pomimo zamiany nazwy stanowiska, wnioskodawca w dalszym ciągu pracował na stanowisku monter w wodnokanalizacyjnego: układał rury kanalizacyjne oraz wodne w głębokich (od 3 do 6 metrów) wykopach ziemnych. Prace wodnokanalizacyjne wykonywane w głębokich wykopach, a takie prace wnioskodawca wykonywał w spornym okresie, są pracami w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. działem **V poz. 1**. Na marginesie należy dodać należy, iż stanowisko robotnika budowlanego wykonującego stale prace pomocnicze lub inne w głębokich wykopach wymienione jest także wprost w Dziale V, poz. 8 zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki tj. posiada wymagany okres zatrudnienia (25 lat), osiągnął wiek emerytalny (60 lat) i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...) 2016 roku, tj. od daty ukończenia 60 lat, gdyż z tym dniem została spełniona ostanía przesłanka, od której to prawo było uzależnione.

Dlatego też, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł, jak sentencji wyroku.